

قضات غیر حرفه‌ای در نظام‌های حقوقی

www.ketab.ir

۰۰۱۰۵۳

ایرج بابائی ، ماحدیس خیاط

پژوهشگاه قوه قضائیه

سرشناسه	بابائی، ایرج، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	قضات غیرحرفه‌ای در نظام‌های حقوقی ایرج بابائی، ماهدیس خیاط؛ تهیه و تدوین پژوهشکده پایه.
مشخصات نشر	تهران: پژوهشگاه قوه قضائیه، انتشارات قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۸۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۵۳۰۷-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	قاضیان غیرحرفه‌ای
موضوع	Lay judges
موضوع	Lay judges -- Iran
موضوع	Justice, Administration of
موضوع	Justice, Administration of -- Iran
موضوع	Comparative law
موضوع	اجرای عدالت
موضوع	اجرای عدالت -- ایران
موضوع	حقوق تطبیقی
شناسه افزوده	خیاط، ماهدیس، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده	پژوهشگاه قوه قضائیه
شناسه افزوده	پژوهشگاه قوه قضائیه، مرکز مطبوعات و انتشارات
رده بندی کنگره	۲۳۸۰
رده بندی دیویی	۳۴۷.۰۴
شماره کتابشناسی ملی	۷۴۴۶۳۴۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

تلفکس: ۰۲۱-۲۲۰۹۲۰۶۱

کدپستی: ۱۹۸۳۸۴۶۵۱۴

وبسایت: www.jri.ac.ir

مرکز مطبوعات و انتشارات
قوه قضائیه

نشانی: بزرگراه چمران، بزرگراه یادگار امام، بعد از خروجی اوین درگه، پژوهشگاه قوه قضائیه

عنوان: قضات غیرحرفه‌ای در نظام‌های حقوقی

نویسندگان: دکتر ایرج بابائی، ماهدیس خیاط

ناظر علمی: دکتر بهزاد پورسید

تهیه و تدوین: پژوهشکده مطالعات پایه

صفحه‌آرایی: مریم کاظمینی

ناشران: پژوهشگاه قوه قضائیه - مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه

قیمت: ۱۶۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۵۳۰۷-۹

تیراژ و نوبت چاپ: ۳۵۰ نسخه - چاپ اول - تیر ۱۴۰۰

مرکز پخش، فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران، خیابان حافظ، نیش خیابان سمیه، ساختمان شماره ۳ قوه قضائیه

وبسایت: www.judpub.ir

شماره‌های تماس: ۰۲۱-۸۸۱۹۹۹۰۴ - ۰۲۱-۸۸۱۹۹۹۱۳

فهرست مطالب

چکیده مدیریتی.....	۷
پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۱
مبحث نخست: جایگاه و ترکیب قضاات غیر حرفه‌ای در نظام قضایی.....	۱۷
گفتار نخست: جایگاه قضاات غیر حرفه‌ای در نظام قضایی.....	۱۷
بند نخست: قضاات غیر حرفه‌ای و سایر «مشارکت‌کنندگان غیر حرفه‌ای» در	
روال قضا.....	۱۷
الف - قضاات غیر حرفه‌ای و «هیأت منصفه».....	۱۷
ب - قضاات غیر حرفه‌ای و «قضاات افتخاری».....	۲۰
بند دوم: قضاات غیر حرفه‌ای و قضاات حرفه‌ای.....	۲۲
گفتار دوم: ترکیب قضاات غیر حرفه‌ای در دادگاه.....	۲۵
۱- نظام انحصاری قضاات غیر حرفه‌ای (بدون دخالت قضاات حرفه‌ای).....	۲۵
۲- نظام مختلط (هیأت متشکل از قضاات حرفه‌ای و غیر حرفه‌ای).....	۲۸
مبحث دوم: صلاحیت قضاات غیر حرفه‌ای.....	۳۳
گفتار اول: صلاحیت ذاتی.....	۳۷
۱- صلاحیت در امور مدنی.....	۳۷
۲- صلاحیت در امور کیفری.....	۳۹
گفتار دوم: صلاحیت نسبی (محلی).....	۴۴
مبحث سوم: شرایط و نحوه انتصاب و به‌کارگیری قضاات غیر حرفه‌ای.....	۴۷
گفتار نخست: شرایط تصدی قضاات غیر حرفه‌ای.....	۴۷
گفتار دوم: روند جذب و انتخاب قاضی غیر حرفه‌ای.....	۵۰
مبحث چهارم: آموزش قضاات غیر حرفه‌ای.....	۵۳
مبحث پنجم: نظارت بر قضاات غیر حرفه‌ای.....	۵۷

چکیده مدیریتی

تحقیق حاضر نتیجه مطالعه تطبیقی نحوه به کارگیری و جایگاه قضات غیرحرفه‌ای در نظام‌های حقوقی مختلف و به خصوص نظام حقوقی انگلستان و کشورهای اروپایی است. از مطالعات انجام شده چنین استخراج می‌شود که نظام‌های مورد مطالعه ترجیح داده‌اند موضوعات ساده‌تر حقوقی و همچنین اموری که قضاوت عرفی و مبتنی بر عدالت نقش اساسی در حل و فصل دعاوی دارند را به جای قضات و حقوقدانان حرفه‌ای، به افرادی که تخصصی در مسائل حقوقی ندارند محول نمایند. این امر به منظور کاهش تراکم پرونده‌ها و کاهش هزینه‌های دستگاه قضایی صورت گرفته است. صلاحیت این قضات علی‌الاصول محدود به موارد تعیین شده است. در مورد موضوعات دقیق‌تر که نیاز به دانش حقوقی نسبی وجود دارد، برخی آموزش‌های حقوقی برای این قضات لحاظ شده است. علاوه بر این در این نظام‌های حقوقی سازوکارهایی برای اجتناب از صدور آراء نادرست و اخذ مشاوره و نظارت حقوقی نسبت به عملکرد این قضات پیش‌بینی شده است.